

Jaar **2019**
Afdeling **1**
Nummer **3**
Datum indiening **12 november 2018**
Datum akkoord **college van b&w van 8 januari 2019 m.i.v. wijzigingen
wijzigingen 10 januari 2019 akkoord**
Publicatiedatum **10 januari 2019**

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het lid N.T. Bakker inzake de wapenindustrie in Amsterdam.

Aan de gemeenteraad

Toelichting door vragensteller:

Zeven van de grootste bedrijven ter wereld op het gebied van de wapenindustrie hebben in Nederland een administratiekantoor. Vijf daarvan staan in Amsterdam. De wapenbedrijven zijn vooral gevestigd bij trustkantoren op de Zuidas. Naast deze giganten zijn er nog talloze andere wapenbedrijven in de hoofdstad neergestreken, waaronder Russische wapenmagnaten. Een daarvan is de Russische wapenproducent Rostec, de producent van de Buk-raket waarvan er een de MH-17 trof.¹

Deze bedrijven zitten hier niet vanwege het snelle internet of de windmolens. De grote wapenbedrijven hebben hun oog op Nederland laten vallen vanwege het gunstige belastingstelsel hier. Veel van deze zogeheten brievenbusfirma's leveren voor oorlogen die momenteel woeden in Jemen en Syrië, zo staat in een recent rapport van de Amerikaanse vredesorganisatie Code Pink². Afnemer is onder andere Saudi-Arabië en de firma's dragen zo actief bij aan het vernietigen van een land als Jemen.

Een groot aantal levert niet alleen oorlogswapens, ze produceren ook kernwapens. Het kersverse VN-verbod op kernwapens werd weliswaar niet ondertekend door Nederland, maar we hebben ons wel gecommitteerd aan het non-proliferatieverdrag, dat ons bindt aan de intentie om het bezit van kernwapens te beperken.

De fractie van de SP is van mening dat het niet uit te leggen is dat Amsterdam dergelijke massamoordmultinationals binnen de gemeentegrenzen heeft.

Gezien het vorenstaande heeft het lid N.T. Bakker, namens de fractie van de SP, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen aan het college van burgemeester en wethouders gesteld:

---

¹ <https://www.trouw.nl/opinie/laat-brievenbusfirma-s-van-amsterdam-geen-wapenparadijs-maken~afb20b64/>

² https://www.codepink.org/war_profiteers_us_war_machine_and_the_arming_of_repressive_regimes

1. Is het college bekend met de vestiging van meerdere (nucleaire) wapenbedrijven in Amsterdam?

Antwoord:

Bedrijven kunnen zich zonder bemoeienis van de gemeente, vestigen in Amsterdam, het is daarom niet ondenkbaar dat in Amsterdam bedrijven gevestigd zijn die op een of andere manier actief zijn in de wapenindustrie.

2. Amsterdam wil zijn economisch beleid vormgeven rondom de thema's Life, science & health, Financial services & FinTech, Smart Mobility, Creative en Tech. Op welke wijze vallen kernwapenfabrikanten binnen een van de hierboven aangegeven thema's?

Antwoord:

In het coalitieakkoord van mei 2018 geeft de coalitie in het hoofdstuk Economie en Innovatie aan dat het ook in deze collegeperiode doorgaat met het aantrekken van internationale bedrijvigheid, waarbij de focus meer dan voorheen gericht wordt op werkgelegenheid, duurzaamheid en innovatie. In de begroting wordt gesproken over internationale bedrijven die gericht zijn op (duurzame) werkgelegenheid voor de regio. Het college herkent de thema's zoals hierboven door de vragensteller genoemd, niet als specifieke focus van het economisch beleid. Het college richt zich in haar acquisitiebeleid nadrukkelijk niet op het aantrekken van bedrijven die zich hoofdzakelijk bezighouden met de productie en handel in (kern)wapens.

3. Deelt het college de mening dat Amsterdam op geen enkele wijze – hoe passief dan ook – een rol mag spelen in het faciliteren van de wapenindustrie?

Antwoord:

Er ontbreekt een omvattende definitie van het begrip wapenindustrie waardoor deze vraag niet exact te beantwoorden is. Het college richt zich in haar acquisitiebeleid nadrukkelijk niet op het aantrekken van bedrijven die zich hoofdzakelijk bezighouden met de productie en handel in (kern)wapens. Wel merkt het college evenals onder antwoord 1. op dat het niet ondenkbaar is dat in Amsterdam bedrijven gevestigd zijn die op een of andere manier actief zijn in de wapenindustrie.

4. Is het college bereid, zich uit te spreken tegen het in stand houden van de wapenindustrie? Is het college tevens bereid anderen gemeentes op te roepen eenzelfde standpunt in te nemen?

Antwoord:

Het is niet aan de gemeente om defensiebeleid en hetgeen daartoe benodigd is, vorm te geven.

5. Is het college tevens bereid om bij het Rijk aan te dringen op het invoeren van maatregelen die wapenbedrijven uit Nederland moet weren, zoals het invoeren van een bronbelasting op geldstromen die via wapenbedrijven lopen, het verbieden van zogeheten tax rulings met wapenbedrijven of het uitsluiten van wapenbedrijven voor fiscale douceurtjes uit economische investeringsprogramma's van de overheid?

Antwoord:

Nee. Overigens is de strijd tegen belastingontwijking een belangrijk speerpunt van het kabinet. De staatssecretaris van Financiën heeft in de Kamerbrief 'Vernieuwde Rulingspraktijk' d.d. 22-11-2018 strengere eisen voor internationale rulings aangekondigd. Rulings zullen in de toekomst niet langer worden gegeven indien, volgens de Belastingdienst, internationale belastingbesparing de doorslaggevende beweegreden is van de structuur van een buitenlandse bedrijf.

6. Kan het college een stand van zaken geven inzake de uitvoering van het in 2016 aangenomen initiatiefvoorstel 'Ban belastingontwijking via brievenbusfirma's uit Amsterdam!'³ van de leden De Heer (PvdA), Roosma (GroenLinks), N.T. Bakker (SP) en Van Lammeren (Partij voor de Dieren) (nr. 1163 van 2016)?

Antwoord:

Het college verwijst hiervoor naar de brief 'Voortgang uitvoering initiatiefvoorstel 'Ban belastingontwijking via brievenbusfirma's uit Amsterdam!' en afhandelingsvoorstel moties 533 'tegengaan financieel wangedrag in Amsterdam' en 534 'zuivere financiering in Amsterdam' van 22 mei 2017. Het college heeft zich in de bestuurlijke reacties op het initiatiefvoorstel 'Ban de brievenbusfirma's uit Amsterdam' en enkele moties uitgesproken tegen de praktijk van schadelijke en/of maatschappelijk onwenselijke fiscale praktijken via brievenbusvennootschappen. Ook heeft het college laten weten, dat zij de mening van de raad deelt, dat de nadruk van vestiging van multinationals moet liggen op fysieke aanwezigheid (substance), waarbij toegevoegde waarde gecreëerd wordt in termen van werkgelegenheid en deelname aan de (regionale) economie. Het handhaven van de (inter)nationale afspraken hierover ligt echter niet op het terrein van het college.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

Femke Halsema, burgemeester

Peter Teesink, secretaris

---

³ https://assets.amsterdam.nl/publish/pages/752948/brievenbusfirmas_def.pdf